

Helsinki 19.4.2018/ra

Dnromme 1279/031/2018

EDUSKUNTA

talousvaliokunta

TaV@eduskunta.fi

asia: HE 38/2018vp laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta ym

kuultava: tietosuojavaltuutettu

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Yleistä

Euroopan unionin yleistä tietosuoja-asetusta aletaan soveltaa 25.5.2018. Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta, ellei siinä erikseen säädetä mahdollisuudesta kansallisesti jostain asiasta säätää. Tämän vuoksi myös nyt käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvien henkilötietojen käsittelyä tai rekisterinpitoa koskevien säännösehdotusten tietosuoja-asetuksen mukaisuus tulee arvioida. Kansallisen lain säännökset eivät saa olla ristiriidassa tietosuoja-asetuksen säännösten kanssa. Tietosuoja-asetuksen säännöksistä voidaan poiketa vain silloin, kun se on tietosuoja-asetuksessa nimenomaan sallittu.

Osa nyt ehdotettavista lainmuutoksista kuuluvat puolestaan EU:n tietosuojadirektiivin (680/2016) soveltamisalaan. Direktiiviä kansallisesti implementoitaessa on huomioitava Suomea velvoittavat perus- ja ihmisoikeusvelvoitteet ja Perustuslain 10 §:ään perustuvat, perustuslaki- ja hallintovaliokunnan vakiintuneeseen lausuntokäytäntöön liittyvät seikat.

Niitä ovat ainakin;

- rekisteröinnin tavoite
- rekisteröitävien henkilötietojen sisältö

- henkilötietojen sallitut käyttötarkoitukset ja niiden sallitut luovutukset
- tietojen säilytysaika
- rekisteröityjen oikeusturvaan liittyvät seikat.

Lainsäädännön tulisi olla oikeassuhtaista, tarkkarajaista ja täsmällistä.

Yleiset kommentit

Olen arvioinut käsiteltävänä olevaa hallituksen esitystä edellä mainitut arviointiperusteet huomioon ottaen.

Käsitykseni mukaan hallituksen esitys on yleisesti ottaen perusteltu. Kuitenkin on huomattava, että meillä ei ole vielä vahvistettu yleistä tietosuoja-asetusta (679/2016) täydentävää ja täsmentävää kansallista tietosuojalakia eikä tietosuojadirektiivin kansallista täytäntöönpanolakia. Tämä olisi huomioitava myös lain voimaantulosäännöksen osalta.

Erityiset kommentit

Rahanpesulain muuttamista koskevan lakiehdotuksen 3 luvun 1 §:n mukaan ilmoitusvelvollisen olisi keskeytettävä asiakkaan tuntemista koskevat toimet, jos tietojen kerääminen vaarantaisi epäilyttävää liiketoimea koskevan ilmoituksen tekemistä. Tämä ehdotus näyttäisi vastaavan tietosuojadirektiivin 13 artiklan 3 alakohtaa.

Samanlain 4 §:n mukaan asiakkaana olevasta luonnollisesta henkilöstä voitaisiin tallettaa mm. mediasta saatavia tietoja. Käsitykseni mukaan tämä ei vastaa tietosuoja-asetuksessa säädettyä tietojen laatua koskevaa edellytystä. Jo käsite ”media” on liian epämääräinen täyttääkseen lain vaatimukset luotettavasta tietolähteestä.

Totean myös, että koko ajan kiristyneet asiakkaan tuntemista koskevat vaatimukset ovat saaneet kuluttajat hämmennyksen valtaan. Asiaa analysoitaessa on huomattu, että riskiperusteinen lähestymistapa ei ole ilmoitusvelvollisten keskuudessa toiminut nähdäkseni riittävän hyvin. Asiassa on törmätty myös huomattaviin tiedotuksellisiin ongelmiin.

Tämän lakiesityksen 4 luvun 4 §:ssä olevien salassapitovelvollisuuksien poikkeusten kohdalla näyttäisi, että henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin pitäisi täsmentää siten, että siirto olisi mahdollista vain kun vastaanottajaa sitoisi velvoitteet, jotka perustuvat riittävän tietosuojan tason edellyttämiin perusteisiin.

Lopuksi totean, että ensimmäinen ja kolmas lakiehdotus nähdäkseni täyttävät henkilötietojen suojasta annettavan lain edellytykset.